

Les eleccions municipals del 27 de maig

Reptes de futur per l'esquerra independentista

Índex:

0. Presentació
1. Introducció històrica
2. Anàlisi dels resultats del 27 de maig
3. Recollir els fruits de la feina feta
4. Reptes de futur per a l'esquerra independentista
5. Des de tots els fronts construïm la unitat popular

0. Presentació

Aquest llibret no és ni vol ser un receptari ni un manual. És ni més ni menys que un conjunt de reflexions i consideracions sobre els resultats de les eleccions municipals del 27 de maig de 2007, i sobre el paper de les CUP en el marc de l'esquerra independentista, debat que creiem que correspon a la militància de les CUP, però també a la del conjunt del moviment, al qual aquestes estan lligades.

Es tracta d'un document elaborat a partir de les aportacions de la militància d'Endavant que participa en Candidatures d'Unitat Popular d'arreu del país, i també de les reflexions que el conjunt de l'organització ha volgut posar sobre el paper per contribuir a l'anàlisi i el debat que el conjunt de l'esquerra independentista està mantenint a tots els nivells sobre l'estructuració i les tasques pendents del mateix. Amb aquest objectiu i aquesta esperança us oferim també aquesta adreça de correu electrònic (municipalisme@endavant.org) per aquells i aquelles que vulgueu fer qualsevol crítica, aportació o comentari sobre els temes que aquí es plantegen.

En definitiva, esperem que aquest llibret sigui útil per al debat en profunditat, serè i constructiu. Un debat que tant necessita l'esquerra independentista per tal d'afrontar els nombrosos obstacles i reptes que se'ns plantegen a l'hora de construir un moviment que sigui l'autèntica expressió d'un poble que s'organitza i lluita per la seva llibertat.

I. Introducció històrica

Després de les darreres eleccions municipals tota l'esquerra independentista ha fet valoracions molt positives dels resultats obtinguts per les CUP. S'ha dit, amb raó, que es tractava de resultats històrics perquè per primera vegada, l'expressió municipal de la lluita independentista havia aconseguit representació en 7 capitals de comarca, entre d'altres bons resultats. També s'ha dit, amb raó, que els vots obtinguts i els regidors independentistes que han entrat als ajuntaments són fruit de la lluita i el treball de base dels darrers anys.

També és de bon recalcar que els resultats han situat algunes CUP en la posició de decidir – activa o per passiva – el Govern municipal. En d'altres paraules, tan bon punt es saberen els

resultats aquestes CUP s'han vist obligades a portar a la pràctica algunes de les propostes de què havien estat parlant durant la campanya. I davant la pressió a què han estat sotmeses no només per la resta de partits sinó també, en algun cas, per interessos econòmics locals, la resposta ha sorgit madura, ferma, i també coherent.

Fins i tot la premsa general s'ha interessat en aquests resultats. Utilitzats en molts casos per llençar-los contra ERC i aprofitar les contradiccions que aquesta formació carrega per debilitar-la i, així, enfortir el PSOE o CiU, tant és. Des d'aquesta perspectiva, la informació que s'ha donat sobre les CUP ha estat molt superficial, i cal dir també que en alguns casos els periodistes - per anomenar-los d'alguna manera - han begut de fonts antiquades per tal d'informar-se sobre el panorama independentista, això si han volgut buscar. Per sobre de tot, però, ha dominat la interpretació segons la qual les CUP han recollit vots descontents d'ERC, producte de la pèrdua de perfil independentista d'aquest partit en el govern Montilla. Cal dir que aquesta percepció l'han promogut els mateixos dirigents d'ERC començant per Puigercós, encara que el seu president Carod-Rovira hagi volgut treure-hi importància.

Però més enllà del resultat de les CUP, de la seva resposta post-electoral, i de l'aparició puntual d'aquestes sigles en la premsa de gran abast, és necessari analitzar el perquè i el com de tot plegat perquè és l'única manera que té l'esquerra independentista de seguir avançant i de fer-ho bé.

Les primeres experiències de lluita municipal en clau independentista

L'aposta de l'esquerra independentista per la lluita municipal ve de lluny. En cap cas es pot analitzar els resultats de les CUP a partir d'una fotografia més o menys certera del moment actual. Les candidatures d'unitat popular sorgeixen ja amb les primeres eleccions municipals de 1979, com una fórmula electoral adoptada per múltiples organitzacions de l'esquerra de l'època, entre elles algunes de l'esquerra independentista. Per esmentar alguns casos que encara avui presenten batalla als seus municipis, a Arbúcies, per exemple, la Candidatura Unitària i Popular d'Arbúcies, la CUPA, va sorgir del nucli local de l'Assemblea de Catalunya. A Sant Pere de Ribes, sectors veïnals i de diferents organitzacions polítiques de l'època van crear el que ara és l'Unitat Municipal 9. A partir de les segones eleccions municipals de 1983, a Ripollet, i partint de l'experiència militant i combativa de les associacions de veïns del poble, i d'un sindicat que lluitava en les empreses dels polígons industrials de la zona i que ja en el seu moment va rebutjar el procés d'integració al sistema de CCOO, el Col·lectiu Obrer i Popular, van crear una candidatura local homònima. Ara són Compromís per Ripollet.

Però no va ser fins 1987 que un sector de l'esquerra independentista, el que en aquell moment apostava per la Política Independentista de Combat, va crear l'AMEI, l'Assemblea Municipal de l'Esquerra Independentista, partint del bagatge acumulat per alguns regidors i alcaldes (com els esmentats d'Arbúcies i de Sant Pere de Ribes) i per altres nous col·lectius de lluita municipal com els que sorgiren a alguns llocs del Maresme i d'altres comarques del Principat. En el fons, aquella primera experiència no aconseguí quallar en gran mesura per la divisió que patia en aquell moment l'esquerra independentista i per no saber combinar adequadament una doble aposta

pel treball local en clau d'unitat popular i pel discurs i la pràctica agitativa dels diferents organismes independentistes, inclosa la pràctica armada de Terra Lliure. Per la seva banda, més tard també Catalunya Lliure impulsà alguns intents de lluita municipalista, que en algun cas assolí l'alcaldia, encara que fos efímerament (com a Vilamacolum, a l'Empordà).

De l'aposta d'aquella època per les CUP, que després de la desfeta del 92 es reimpulsaren sota el nom d'Assemblea d'Unitat Popular, en quedaren un conjunt dispers de candidatures municipals locals (al Bages i a la Segarra, però també a Valls, per exemple). Però gran part del moviment, dels seus dos sectors, acabaria entrant a ERC, el primer a través de la maniobra de la dissolució de Terra Lliure IV Assemblea el 1991. I el segon a través dels acords municipals entre l'AUP i ERC per les municipals de 1995. Les poques candidatures que quedaren d'aquella experiència quedaren en certa manera satel·litzades per Iniciativa per Catalunya o per les seves marques blanques (Entesa Progrés Municipal, EPM) o en el millor dels casos, aïllades de la lluita independentista a nivell nacional i quedant forçats a limitar la seva activitat a la lluita institucional (casos de Ribes o Arbúcies, per esmentar els casos més coneguts).

El procés de Vinaròs i l'aposta del MCAN per les CUP

La mancança principal d'aquelles experiències era la seva desvinculació general, excepte en casos específics, d'un lligam real i quotidià tant amb la lluita de l'esquerra independentista a nivell nacional, com amb les dels moviments socials que en aquell moment duïen a terme una dinàmica de denúncia i d'enfrontament contra les polítiques de l'estat. En bona mesura, aquest aïllament de l'esquerra independentista començà a trencar-se a partir de l'onada de lluites que s'inicià durant la segona meitat dels 90 i que s'allargà fins la derrota del PP en les eleccions de març de 2004. Aquella onada de lluites, amb un cert protagonisme de nous organismes independentistes com la Plataforma per la Unitat d'Acció o Alternativa Estel en el camp estudiantil i també d'altres que ja existien però que s'anaren renovant com Maulets, que culminà amb èxit un procés d'unificació orgànica amb les Joventuts Independentistes Revolucionàries, comportà la renovació de tot el panorama de moviments socials rupturistes arreu dels Països Catalans, en especial al Principat, amb l'extensió d'una renovada esquerra independentista amb les seves noves organitzacions i casals, i amb un augment de la seva incidència social gràcies a la seva participació en campanyes de denúncia i mobilització organitzades per la mateixa esquerra independentista o per altres sectors del teixit social català.

És en aquest context en què es produeix la renovada aposta per la lluita municipal per part de l'esquerra independentista, pel conjunt d'organitzacions que dinamitzen el Moviment Català d'Alliberament Nacional. Primer cal esmentar el manifest signat per regidors i militants de candidatures municipals, "L'esquerra independentista i l'acció municipal". Però és fonamentalment a partir del Procés de Vinaròs, que s'estengué entre l'any 2000 i el 2001, que es fa pública l'aposta conjunta de les principals organitzacions independentistes (Endavant, MDT i Maulets en aquell moment) per la renovada AMEI i per les CUP.

Producte d'aquesta aposta unitària, d'aquest creixement sostingut per part del conjunt d'organismes del MCAN – que donà lloc a la creació d'una nova organització de joves, la CAJEI, d'un

nou sindicat d'estudiants, el SEPC, que en aquell moment estava en procés d'unificació, i d'importantes iniciatives de comunicació popular com L'Accent, – i producte també de la seva major incidència en les diferents realitats locals, les eleccions de 2003 veieren com una nova generació de CUP sorgien en diferents punts del territori i s'unien a altres que havien sobreviscut de l'època anterior. Els esperançadors resultats obtinguts en alguns casos com Vilafranca o Valls, que obtingueren representació, o Mataró, Vic i Manresa, que s'hi van trobar a prop, van obrir les portes a les darreres eleccions de 2007, en què una nova remesa de CUP, la majoria d'elles, sorgides de realitats organitzatives consolidades en el nivell local, s'han afegit al combat municipalista.

Aquest treball pretén posar alguns elements de reflexió sobre la taula que ajudin al lector a fer la seva pròpia interpretació dels fets. I plantejar possibles vies d'actuació. Ens cal pensar molt i pensar bé perquè aquests propers anys es decidiran moltes coses, i serà la gent que forma el moviment qui les haurà de decidir.

II. Anàlisi dels resultats del 27 de maig

El suport absolut obtingut

Comptant les candidatures presentades sota les sigles CUP, a més de les coalicions amb els Verds a Badalona i a Granollers, la Unitat Municipal 9 de Sant Pere de Ribes i Nosaltres Som – Assemblea d'Unitat Popular de Tarragona, en total s'han obtingut 22.332 vots sobre un cens total de 1.091.660 votants, que suposen el 2,04% sobre el cens i el 3,99% sobre els votants totals i una quantitat gens menyspreable de 26 regidors en un total de 36 municipis.

Aquest és un recompte. N'hi ha d'altres de possibles, per la varietat de candidatures municipals que s'han presentat arreu del territori amb diferents graus de vinculació al projecte municipal independentista. En aquest cas, exclouem les Candidatures Alternatives del Vallès malgrat que les CUP d'aquella comarca participen d'aquest projecte.

D'aquests números generals es deriven diverses reflexions contradictòries. D'una banda, es tracta d'uns resultats considerables: pràcticament el 4% dels vots allà on les CUP s'han presentat, tenint en compte la migradesa de mitjans de què disposen les CUP i l'esquerra independentista en el seu conjunt. Aquests números reflecteixen un suport popular relativament important.

Però també se'n deriva una altra lectura, no menys important, que no amaga que les CUP tenen una implantació territorial molt poc homogènia i molt concentrada: aquests 36 municipis representen menys del 10% del total de la població amb dret a vot del conjunt dels Països Catalans. I en relació al número total de municipis catalans aquest percentatge es redueix al 2%.

També cal tenir en compte que el sol fet d'obtenir representació, més enllà de les conseqüències polítiques immediates, no assegura res per al futur. Entre els resultats ens trobem amb casos en què s'ha obtingut representació amb suports absoluts inferiors al 5% i fins i tot al 3%. Els vots que, amb les circumstàncies de les eleccions municipals d'enguany, han permès obtenir

representació, haurien pogut deixar algunes candidatures fora de l'ajuntament amb una participació superior. I ningú no pot descartar que això pugui succeir. Això fa obligatori una anàlisi acurada i realista per cada cas. Aquí ens limitarem a ressaltar-ne alguns trets que ens semblen importants.

Uns resultats condicionats per l'abstenció

Casos com els de Manresa, Mataró, Vilanova o Molins de Rei són bones proves que si bé les CUP han fet una bona feina de recollida de suports que a més ha obtingut el premi de la representació dins dels respectius consistoris, podria no haver estat així amb una participació superior. I això tenint en compte que l'abstenció ha superat rècords històrics en aquestes poblacions, arribant fins al 53,8% a Mataró, superant també el 50% a Manresa, i apropant-s'hi molt tant a Vilanova (més del 49%) com a Molins (al voltant del 45%). Per contra, en municipis petits com Biosca, Barxeta o la Vansa i Fòrnols, percentatges de vots absolut de fins el 22 % no han tingut com a premi l'entrada a l'Ajuntament.

Aquest fenomen afecta especialment les ciutats de més de 50.000 habitants: a Manresa i Mataró, s'ha obtingut representació, però el vot respecte el cens és del 2,93 % en el primer cas i del 2,52 % en el segon. Altres casos destacables han estat els de Sant Cugat del Vallès i les capitals de província Girona i Lleida. En tots tres casos les CUP s'han quedat lluny d'obtenir representació, però els vots obtinguts indiquen una incipient base de suport social als seus plantejaments. En el cas de Girona cal destacar que s'ha obtingut gairebé tres vegades més vots que el 2003. A Badalona i Terrassa, on l'abstenció també ha arribat a uns nivells històrics, la feina feta es tradueix en un cert suport relatiu pel què fa a la relació entre els vots obtinguts i el total de votants. Però si es treu el factor de "correcció" de l'abstenció el suport es redueix i no arriba a l'1% del total del cens electoral.

En definitiva, els resultats obtinguts en les ciutats de més de 50 mil habitants és de 9.284 vots obtinguts, que representen l'1,22% respecte el cens electoral i el 2,51% respecte els votants. Malgrat que s'ha aconseguit entrar per primera vegada amb un regidor en una ciutat amb més de 100 mil habitants, les grans ciutats continuen oposant moltes dificultats al treball militant de base.

Ciutat	Cens	Votants	Abstenció	% sobre el cens	% sobre els votants	Regidors
Manresa	54342	26655	50,95	2,93	6,00	1
Mataró	86143	39798	53,80	2,52	5,48	1
Sant Cugat del V.	52013	29793	42,72	1,72	3,02	0
Girona	63652	32647	48,71	1,44	2,83	0
Lleida	93288	48323	48,20	1,10	2,15	0

Badalona *	162055	74675	53,92	0,97	2,12	0
Terrassa	149438	66186	55,71	0,57	1,31	0
Tarragona *	97178	51563	46,94	0,27	0,51	0
	758109	369637	51,24	1,22	2,51	2

Pel què fa a les ciutats d'entre 15 i 50 mil habitants, les 9 candidatures presentades han obtingut uns resultats mitjos esperançadors. A banda que la UM9 de Sant Pere de Ribes continua resistint com a segona força del municipi, malgrat que ICV i ERC, que tradicionalment no havien presentat llistes, sí ho han fet aquesta vegada, cal destacar l'entrada de regidors de l'esquerra independentista per primera vegada en consistoris com els de Vic (on s'ha doblat vots respecte les últimes municipals), Vilanova i la Geltrú o Molins de Rei; el creixement de la CUP de Vilafranca, convertint-se en tercera i decisiva força del municipi, i la de Valls, que per tercera comtesa electoral consecutiva, ha guanyat vots malgrat el descens en la participació. A Martorell la CUP s'ha quedat a les portes del 5 % (en realitat, un 2,62 % del cens), mentre que a Pineda de Mar i a Granollers, les candidatures presentades s'han quedat més lluny.

En general es pot dir que l'abstenció ha afavorit els vots obtinguts per les candidatures independentistes, sobretot en els casos de Vilanova i la Geltrú o de Molins de Rei (en què els vots assolits no arriben al 3 % del cens), però en certa manera, també a Sant Pere de Ribes i a Vic. En tots aquests casos, una major participació – és clar que sempre comptant amb el pitjor supòsit en què això no suposés més vots per les CUP – hagués anat en perjudici de la representació obtinguda.

Els resultats globals en aquest grup de municipis, però, és força encoratjador, ja que els 8.432 vots obtinguts representen el 3,63 % del cens total i el 6,65 % dels votants.

Ciutat	Cens	Votants	Abstenció	% sobre el cens	% sobre els votants	Regidors
Sant Pere de Ribes *	19625	9320	52,51	8,84	18,79	4
Vilafranca	26065	15287	41,35	6,30	10,81	2
Vic	25450	15494	39,12	4,61	7,64	2
Valls	17640	10263	41,82	4,33	7,43	1
Vilanova	47104	23877	49,31	2,90	5,75	1
Molins de Rei	18709	10316	44,86	2,88	5,24	1

Martorell	18109	10717	40,82	2,62	4,45	0
Pineda de Mar	18361	10088	45,06	1,81	3,32	0
Granollers *	41576	21453	48,40	1,07	2,08	0
	232639	126814	45,49	3,62	6,65	11

Pel que fa a les poblacions d'entre 10 i 15 mil votants, destaquen Berga i Sant Celoni, que amb 2 regidors cadascuna, s'han convertit en la tercera força municipal. Es tracta de resultats força sòlids, ja que han recollit el suport d'entre el 6 i el 7 % de la població, arribant fins al 13 % dels votants a la capital del Berguedà, on es quedaren a pocs vots d'obtenir el tercer regidor. Cardedeu també s'ha revelat un nucli amb un independentisme arrelat, tot i que els vots rebuts no han arribat al 4 % del cens. A Vilassar, el suport obtingut no ha arribat (de poc) al 2 %.

En 3 dels 4 casos, l'abstenció ha estat d'entre el 42 i el 43 %, cosa que ha permès en certa manera inflar el percentatge de vot obtingut. A Sant Celoni, tot i que la participació no ha estat alta, sí que hi hagut una major mobilització del vot, la fragmentació del qual ha fet quedar-se fora del consistori a ERC i a ICV, que havien superat el 4 % dels votants.

En total, sobre aquests quatre municipis, s'ha obtingut un suport del 4,6 % del cens que l'abstenció ha convertit en el 7,8 % dels votants. Però com es pot veure, com més petit el municipi, més cara és, més vots requereix, l'obtenció de regidors.

Ciutat	Cens	Votants	Abstenció	% sobre el cens	% sobre els votants	Regidors
Berga	12727	7187	43,53	7,37	13,20	2
Sant Celoni	11978	7676	35,92	6,08	9,54	2
Cardedeu	11884	6861	42,27	3,45	6,07	1
Vilassar de Mar	14488	8400	42,02	1,90	3,30	0
	51077	30122	41,03	4,60	7,80	5

Aquesta dificultat per obtenir representació en municipis petits, es veu agreujada per la fragmentació del mapa electoral, que ha estat un fenomen comú en molts municipis dels Països Catalans. Així, a Barxeta, per exemple, el suport del 8,13% dels votants no ha permès obtenir representació en un lloc on l'abstenció ha estat del 8,26 %! Però tampoc altres localitats en què les CUP han superat el 5 % dels votants no han vist l'entrada de regidors independentistes als

ajuntaments: són els casos de Navarcles (on s'han tornat a quedar a les portes de la representació per tercera vegada consecutiva) o Sant Joan de les Abadesses. Tampoc a Vilassar de Dalt s'ha obtingut representació tot i quedar-se ben a prop del 5 %. Per la seva banda, a Arenys de Munt, a Celrà, i sobretot a Capellades els resultats sí han somrigut als independentistes i han pujat del 8 % dels votants, movent-se entre el 6 i el 8 % del cens. Una base electoral prou sòlida.

En totes aquestes localitats l'abstenció ha rondat el 30 %, arribant fins al 40 % als tres pobles del Maresme i baixant fins al 25 % a Sant Joan de les Abadesses on, aquest cop, l'abstenció també ha jugat en contra dels independentistes. A Ripoll i a Dosrius, en canvi, el baix suport obtingut ha degut obligar a una reflexió política especial, sobretot tenint en compte les relativament reduïdes dimensions dels municipis.

Resumint, 1.931 vots obtinguts en aquests 10 municipis, que representen el 4,07 % del cens i el 6,31 % dels votants.

Ciutat	Cens	Votants	Abstenció	% sobre el cens	% sobre els votants	Regidors
Capellades	4305	2802	34,91	8,22	12,63	2
Celrà	2728	1777	34,85	7,70	11,90	1
Barxeta	1347	1236	8,26	7,27	8,13	0
Sallent	6066	3999	34,08	5,87	8,90	1
Arenys de Munt	6020	3497	41,91	5,47	9,51	1
Navarcles	4696	3312	29,47	4,15	5,97	0
Sant de les Abadesses	3002	2266	24,53	4,10	5,47	0
Vilassar de Dalt	6808	3912	42,54	2,39	4,20	0
Ripoll	8759	5663	35,35	0,88	1,37	0
Dosrius	3654	2139	41,47	0,71	1,22	0
	47385	30598	35,43	4,08	6,31	5

Finalment, en els pobles de menys de 1000 habitants és on més s'ha demostrat la dificultat d'obtenir representació en els consistoris petits quan s'hi presenten múltiples candidatures. Si agafem la llista i l'ordenem per suport absolut obtingut, els pobles apareixen ordenats de més

petit a més gran. El sistema electoral ha jugat una mala passada a aquestes candidatures. Per això els resultats globals d'aquest conjunt (un 13,63 % del cens i un 17,84 % dels votants) només ha significat obtenir el 10 % dels representants electes.

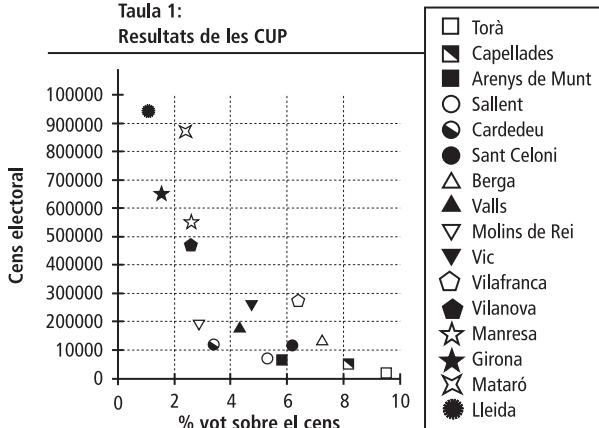
Ciutat	Cens	Votants	Abstenció	% sobre el cens	% sobre els votants	Regidors
Biosca	222	163	26,58	22,97	31,68	0
La Vansa i Fòrnols	202	134	33,84	20,79	33,07	0
Viladamat	358	303	15,45	18,44	22,07	1
Montesquiu	699	520	25,57	11,87	16,12	1
Torà	969	754	22,16	9,49	12,43	1
	2450	1872	23,59	13,63	17,84	3

Algunes conclusions

De l'anàlisi d'aquests resultats, queda clar que cada cas és diferent, i que s'ha obtingut tot tipus de resultats (bons, no tan bons i, en alguns casos, dolents) en tot tipus de municipis (grans o petits), però també queda clar que la mida del municipis és important, perquè en general les CUP han obtingut més suport en municipis més petits. Això en relació al suport electoral. Però respecte a la traducció d'aquest suport en representació institucional, les CUP han experimentat en la seva pròpia pell com el sistema electoral afavoreix les candidatures majoritàries, sobretot quan se'n presenten moltes en un mateix municipi i, en els pobles més petits, quan l'abstenció és més baixa. La presentació de moltes candidatures en un mateix municipi ha pogut afavorir les CUP en municipis grans, on el suport obtingut ha estat menor; però l'ha perjudicat clarament en els petits.

La Taula 1, que recull les dades d'algunes de les CUP més conegudes, permet veure com en els municipis menors de 30 mil habitants, les CUP s'han mogut en percentatges de vot absolut (vot respecte el cens) superiors al 4 %, excepte en els casos de Molins de Rei i de Cardedeu. Però en els municipis de més de 40 mil habitants, i especialment,

Taula 1:
Resultats de les CUP

els majors de 80 mil, el suport obtingut no ha superat el 3 %, arribant com a màxim al 2,93 % de Manresa.

Tots aquests números han de motivar una reflexió política de fons que permeti:

- 1) no sobrevalorar l'inqüestionable èxit històric obtingut;
- 2) veure amb claredat els límits de les CUP i de l'esquerra independentista en general en relació a la seva implantació territorial i la seva incidència social;
- 3) calibrar les dificultats que oposen a la lluita política de base les grans àrees urbanes;
- i 4) veure les potencialitats que té un discurs sense complexos i una pràctica política alternativa i oposada als partits polítics tradicionals i als interessos econòmics als que aquests representen.

III. Recollir els fruits de la feina feta

La base social de les CUP

Un element que ha condicionat la creació d'algunes de les candidatures que s'han presentat a aquestes eleccions per primera vegada, ha estat la participació de les CUP en les eleccions europees de 2004. En aquella ocasió les CUP consideraren, malgrat l'opinió contrària d'algunes candidatures importants i sense el consens del conjunt d'organitzacions polítiques de l'esquerra independentista, que presentar-se a les eleccions podria ajudar a estendre el projecte. Malgrat que el resultat electoral en sí mateix va ser molt negatiu, (poc més de 7000 vots als Països Catalans), sí es va aconseguir almenys contactar amb nous nuclis que després s'han presentat a les eleccions municipals d'enguany. Però aquesta lectura no pot oblidar en cap cas que la força de les CUP rau en la lluita municipal, i que aquesta és la base fonamental a partir de la qual aquestes poden atreure, i de fet han atret, nous suports socials i també nous militants.

Un cop d'ull a la militància i a les llistes electorals de les CUP que s'han presentat a les darreres eleccions ens fa trobar gent procedent de les diferents organitzacions independentistes, però també amb gent procedent del teixit social i cultural d'aquestes viles: sindicalistes, feministes, desobedients, militants per la llengua, gent procedent de grups de defensa del territori, o membres de col·lectius que practiquen la solidaritat internacionalista; també gent provinent de la cultura popular, de les colles de castellers, de ball, de clubs esportius o d'esplais. Aquests militants i simpatitzants reuneixen diversos perfils professionals, però sobretot hi trobem treballadors joves (amb una certa formació acadèmica o tècnica), i un important col·lectiu de mestres, aturats, i estudiants en precari.

Aquesta variada realitat militant ha sorgit de la maduració comuna d'una voluntat d'incidència en la política municipal. En certa manera, es pot dir que la raó de fons que ha esperonat la confluència de gent procedent de diferents àmbits i interessos, ha estat la necessitat de fer un pas més enllà de les lluites quotidianes (d'àmbit polític, social o cultural) i plantejar alternatives glo-

bals i concretes en el camp de la política municipal. Es tractava (i es tracta), no de substituir les lluites de denúncia o de dinamització social i cultural basades en l'autoorganització popular i en la desobediència, sinó de complementar-les i de potenciar-les, de donar-los una veu a dins les institucions. Producte de tot això han sorgit les llistes electorals, però sobretot els programes i els plantejaments polítics, com a elaboracions i propostes creades i discutides col·lectivament.

Tenint en compte la més aviat migrada presència mediàtica de les CUP durant la campanya electoral, podem dir que en gran mesura els vots obtinguts en les darreres eleccions s'expliquen per la feina duta a terme durant la campanya, però sobretot, són producte de la identificació que alguns sectors populars han desenvolupat envers les campanyes, actes, celebracions i protestes que han dut a terme en els darrers anys aquesta amalgama de col·lectius, casals i organitzacions que hi ha darrera cada CUP. En d'altres paraules, la gent ha votat un programa electoral, una llista i, uns candidats. Però fonamentalment han expressat que s'identifiquen amb els que han protagonitzat les lluites d'aquests darrers anys.

Una oposició a la política dels partits

I és que més enllà de les qüestions relacionades amb l'estricta lluita municipal, un altre element al qual ens remet un cop d'ull a les llistes presentades per les CUP és que aquesta riquesa militant ha estat fruit de múltiples processos d'acumulació de forces de llarg abast que tenen el seu origen, en gran mesura, en tot el conjunt de col·lectius i organitzacions sorgides de l'onada de lluites que s'inicià durant la segona meitat dels 90. És al voltant d'aquesta fornada militant, que ha obert i mantingut nombrosos casals i ateneus populars, i que ha estat darrera de bona part de les lluites que durant l'últim decenni s'han produït al nostre país, que aquests nous col·lectius de lluita municipal han pres vida.

Aquests processos d'acumulació de forces s'han esdevingut en general en poblacions en què l'independentisme ha tingut un paper important en la seva dinamització política i social, tant a través de les campanyes polítiques de caire general, com de lluites que han marcat l'agenda política del municipi (bons exemples de les quals poden ser la lluita de la bassa a Capellades, o la més recent lluita contra la impunitat a Berga) o fins i tot a través d'actes de caire més cultural o festiu, com les calçotades i les festes majors alternatives que han proliferat arreu del territori i que han estat organitzades al voltant o a partir dels casals o ateneus populars locals.

Des d'aquesta perspectiva, els vots obtinguts per les CUP volen dir que la línia política d'Unitat Popular ha començat a quallar en l'àmbit del municipalisme: l'esquerra independentista ha estat capaç d'atraure cap a la lluita municipal a sectors populars que potser anys enrere eren refractaris al MCAN i a les seves organitzacions i que veuen en les CUP una perspectiva de lluita concreta i seriosa que pot donar fruits.

I és clau dir que ni els suports recollits, ni encara menys la voluntat d'ampliar aquests suports, no suposen ni poden suposar en cap cas un abandonament de les pràctiques basades en l'autoorganització o l'autogestió; ni tampoc un abandonament del carrer, dels espais públics i de les persones com a centre real de la política. Les CUP són conscients que aquesta és la base fona-

mental del seu incipient èxit, perquè sense aquests lligams amb el teixit social organitzat i autònom respecte l'Estat i les seves institucions, es convertirien en una simple màquina electoral homologable als partits polítics dels quals no deixa de ser una reacció.

Ningú no pot passar per alt que les CUP han vist potenciat el seu suport gràcies a un estat de descontentament respecte la classe política estès en bona part de la població. Aquesta "insatisfacció" no és un tòpic suat "d'antisistema". És una de les conclusions principals de l'estudi sobre participació política encarregat per la Direcció General de Participació Ciutadana, dependent de la Conselleria d'Interior, Relacions Institucionals i Participació comandada per Joan Saura. I la lectura que cal fer-ne és que hi ha una demanda latent per part d'importants sectors socials d'una altra forma de fer política, que posi els interessos de la gent (de les classes populars, diem nosaltres) per davant dels interessos dels polítics (i dels interessos econòmics als que representen, afegim).

Si volen posar-se al capdavant d'aquest descontentament realment existent, d'aquest estat de rebel·lia en potència, les CUP han de fer (han de seguir fent) una oposició de debò. No una d'oportunista com la que practiquen els partits polítics estàndards. No una oposició que es dediqui a defensar una certa forma de gestió dels afers públics com si es tractés d'una qüestió merament tècnica. Ni una oposició que es dediqui a criticar per sistema el govern de torn; proposar alternatives concretes i factibles és una de les tasques principals de les CUP, sobretot si es vol arribar a aconseguir el suport de la majoria social. Però a banda d'aquesta oposició "constructiva", caldrà també una oposició conscienciadora i mobilitzadora, és a dir, una oposició que expliqui públicament els interessos que hi ha darrera de les polítiques dels Ajuntaments; que tregui a la llum pública els draps bruts dels manaires; que assenyali responsables i responsabilitats; i que promogui la participació popular en els afers col·lectius, però no canalitzant-la cap a les institucions, sinó potenciant-ne la seva autonomia, el seu caràcter crític i la seva capacitat per decidir.

Una presència independentista en el debat polític local

El fet que en aquestes eleccions moltes CUP hagin pogut recollir els fruits de la feina feta i donar veu a molts vots de protesta contra l'estat de coses, ha estat producte d'una presència important dels sectors polítics crítics (independentistes fonamentalment, però també procedents d'altres tradicions polítiques o ideològiques) en els debats polítics locals, presència que s'ha vehiculat sobretot des de fora de les institucions.

En són excepció les CUP que ja comptaven amb regidors. Però fins i tot aquestes s'han continuat recolzant en gran mesura en el treball de mobilització i denúncia de les organitzacions i col·lectius que actuen des de fora de les institucions. Els dos casos més coneguts d'entre aquestes CUP són probablement els de Vilafranca del Penedès i el de Valls, candidatures que obtingueren un representant a les darreres eleccions de 2003.

En el cas de Vilafranca, la CUP significà la creació d'un nou espai de lluita per l'esquerra independentista de la vila, que s'afegia als ja existents d'Endavant, l'assemblea de joves i l'Ateneu

Popular X entre d'altres. La multitud de lluites i mobilitzacions que es dinamitzaven des d'aquests espais, i d'altres vinculats a l'ecologisme o a la defensa de la llengua, havien de ser complementades amb un espai de treball que permetés l'elaboració de propostes en qüestions importants sobre les quals potser hi havia una incipient pràctica de denúncia però no de construcció d'alternatives com podia ser l'urbanisme, l'habitatge, les comunicacions, etc. Aquestes necessitats polítiques de l'esquerra independentista local, junt amb el plantejament d'una metodologia participativa, assembleària i unificadora permeté la creació d'un espai de treball municipalista ampli que cristal·litza en la CUP.

A la feina realitzada pel regidor i per la CUP de marcatge constant de les polítiques de l'ajuntament, esdevenint l'única oposició real a l'equip de govern, s'hi ha d'afegir el treball de dinamització política i social duta a terme en col·laboració amb els organismes polítics i sectorials de l'esquerra independentista, i els moviments socials locals, comarcals i d'àmbit nacional. Bon exemple d'això és la participació de la CUP en iniciatives com la plataforma Vegueria Pròpia, la Campanya Unitària per l'Autodeterminació, o la Campanya dels Països Catalans contra la Constitució Europea.

No difereixen molt del cas de Vilafrancú les experiències de la resta de candidatures que aconseguiren un regidor en les anteriors eleccions, però tampoc les dels llocs on la CUP no aconseguí representació municipal. A Mataró, a Manresa o a Girona, per exemple, les CUP mantingueren una tasca de seguiment de l'actualitat municipal, de denúncia de l'acció dels respectius governs i d'elaboració d'alternatives, combinat amb una relació estreta amb els moviments socials i polítics locals i nacionals.

En d'altres casos, en què les CUP es presentaven per primera vegada, la seva presència en el debat municipal ha estat producte de l'evolució i la maduració d'alternatives concretes de lluita municipal en llocs on hi havia una implantació independentista relativament sòlida des de feia anys, com en els casos de Sant Celoni, Cardedeu, Molins de Rei, o Celrà, per posar alguns exemples. En casos com els de Berga o Lleida, aquesta presència s'ha vist realçada en gran mesura per la dinamització de campanyes de gran repercussió social a nivell local com les contràries a l'ordenança del civisme i a la conversió del Roser en "Parador Nacional" respectivament. Ambdues campanyes s'han dut a terme des de plataformes àmplies amb la participació de sectors no-estrictament independentistes, però han estat claus per la sensibilització de sectors socials receptius al discurs de la CUP.

Finalment, cal destacar també un últim grup d'experiències en què la presència en l'arena política municipal per part de l'independentisme no era prou sòlida o, si més no, les candidatures municipals presentades no havien tingut temps d'assentar un discurs i una pràctica reconeixibles per amplis sectors socials. Això pot explicar els resultats d'algunes candidatures que s'han presentat partint d'una situació potser massa embrionària, com són els casos de Ripoll, Tarragona o Dosrius.

Una campanya electoral diferent

La concepció de la política municipal com una eina per a la conscienciació popular i per facilitar l'articulació i l'extensió de les lluites, s'ha mostrat en diferents aspectes de la campanya electoral, que cada CUP ha aplicat a la seva manera i segons la realitat de cada lloc, però amb un estil i una manera de fer comunes. Una concepció de la política com a patrimoni del poble i no de la classe política. Per tant, una política que crida a la participació directa de la gent en els afers públics, lluny de la participació ciutadana d'aparador que prediquen les autoanomenades esquerres.

Un bon exemple de tot això ha estat l'elaboració del programa electoral de les candidatures. A partir d'un programa marc comú per totes les CUP, moltes assemblees locals han elaborat el seu propi programa a partir de processos assemblearis oberts, apostant per la participació directa de persones i col·lectius. Bon exemple d'això són les "Assemblees d'Unitat Popular" organitzades per la CUP de Sant Celoni, o els "Debats ciutadans" organitzats per la CUP de Vilanova i la Geltrú. D'altres candidatures com Vila de Capellades, la CUP de Girona o la de Martorell, o ja des de les passades eleccions la CUP de Vilafranca han apostat per processos similars posant a l'abast de qualsevol ciutadà la participació en l'elaboració d'anàlisis i propostes que han estat el nucli dels programes electorals que després s'ha fet públic en la campanya electoral. Aquests processos han permès socialitzar no només les propostes de les CUP, sinó, encara més important, vincular nous sectors amb la pràctica assembleària i en les dinàmiques de conscienciació i mobilització que es volen impulsar.

Un altre element definitori de la pràctica política de les CUP, que alhora ha contribuït a diferenciar-les de la resta d'opcions electorals, ha estat l'establiment de compromisos públics en una línia de transparència, honestedat i de lluita contra els privilegis. La CUP de Vilafranca pot explicar gran part del seu important creixement electoral per la seva pràctica constant, durant aquests quatre anys, d'explicar el contingut polític dels plens, pel seu esforç per donar a conèixer les posicions de cadascun dels partits i dels regidors en relació a tots els temes que es debatien, per denunciar els interessos que hi havia darrera, per portar propostes que tendien a donar un paper protagonista a les classes populars vilafranquines, per donar-los poder decisiu.

En aquest sentit s'ha de valorar l'esforç de candidatures com les de Lleida o Sant Celoni per donar a conèixer quant han costat les seves campanyes electorals i d'on han sortit els diners per pagar-les; o la posició de totes les CUP – increïblement en solitari en la immensa majoria de municipis – d'oposar-se al desorbitat augment de salaris que s'han autootorgat els regidors de tots els partits polítics (que en alguns casos, i en alguns càrrecs concrets, com a Molins, ha arribat fins al 130 %); o l'explicació (i posterior compliment) de compromisos públics en matèria de pactes (en continguts i propostes del programa) o del paper que tindria la CUP en possibles acords de govern a llocs com Berga, Sant Celoni o Vilafranca. També la renúncia de regidors i representants a cobrar el sou institucional, tot comproment-lo a la CUP o a altres iniciatives populars, com els casos de Mataró, Molins o Vic, entre molts d'altres. I en aquesta mateixa línia de donar importància al col·lectiu per sobre del representant,

que es converteix en el simple missatger d'aquell, en són bons exemples la decisió d'algunes candidatures com la de Valls, o com ha fet la candidatura PAS de Cerdanyola del Vallès en la darrera legislatura, de convertir el regidor en un càrrec rotatiu entre membres de la candidatura.

A Mataró cal destacar un element que ha contribuït a enfortir la vinculació de la seva CUP amb el teixit associatiu local o, si més no, la percepció popular d'aquesta vinculació realment existent. Ha estat la creació d'una plataforma de suport a la CUP anomenada Mataró Viu i formada per un grup de persones contràries "a les polítiques basades en el creixement urbanístic i l'especulació immobiliària" i conegudes a la vila per la seva participació en iniciatives populars o pel seu compromís social, cultural o amb la ciutat, entre elles l'ex-secretari general Pep Riera i antics dirigents locals d'ERC.

En resum, els resultats obtinguts reflecteixen en gran mesura el major o menor èxit en definir un discurs i una pràctica política clara i adequada a cada municipi, però també són fruit de la feina tenaç d'acumulació de forces duta a terme per l'esquerra independentista en els darrers anys a partir d'un discurs polític clar i d'una pràctica de creació de teixit social autònom, crític i desobedient amb l'estat. Dit d'una altra manera: la unitat popular no entén la política com una campanya electoral més o menys llarga, sinó que la practica com una tasca col·lectiva de discussió, conscienciació i autoorganització popular, de reapropiació de la política per la gent.

IV. Reptes de futur per l'esquerra independentista

Les CUP dins el moviment independentista

D'acord amb el seu origen, d'acord amb la seva composició, i d'acord amb els seus objectius, les Candidatures d'Unitat Popular formen part d'un moviment més ampli que és el de l'esquerra independentista. Un moviment que es defineix per una estratègia de construcció i articulació d'un contrapoder popular als estats opressors que esdevingui un procés constituent de cara a la fundació d'una república socialista independent als Països Catalans, amb l'exclusió de processos de reforma i de pacte que permetin l'impossible encaix del nostre poble dins els estats espanyol i francès. Un moviment format per organitzacions polítiques, organitzacions juvenils, organismes antirrepressius, un sindicat d'estudiants, i una gran quantitat de col·lectius locals o sectorials, i amb un important arrelament al territori, gràcies en gran part als casals i ateneus independentistes. És un moviment que també està format per militants d'esquerres i independentistes que participen en multitud d'iniciatives de tipus polític, social o cultural sense tenir forçosament una vinculació amb cap dels organismes que es reclamen de l'esquerra independentista.

El moviment independentista, també anomenat Moviment Català d'Alliberament Nacional (MCAN), ha patit històricament d'una tendència a la divisió que ha dificultat el seu desenvolupament i la seva projecció pública. En els darrers anys, i en bona part gràcies a la incorporació d'una nova fornada de militants formats en les experiències de lluita de l'onada de llui-

tes de la darrera dècada, s'ha produït una tendència al reagrupament que ha permès l'unificació d'algunes organitzacions (cas de Maulets-JIR o el procés de creació del SEPC) i l'acord per part de les organitzacions independentistes en determinats àmbits de lluita.

Malgrat això també és clar que la majoria de la militància independentista ha desitjat sempre la creació d'una organització unitària en què es trobessin tots els independentistes d'esquerra. I és cert que, per la multitud creixent d'esforços que apleguen les CUP, pels resultats obtinguts en les darreres eleccions municipals, i gràcies a aquests, per la projecció pública que han assolit, molts militants creuen que les CUP poden esdevenir aquesta organització. Però més enllà dels debats estèrils sobre la referencialitat, el que és important és reforçar la unitat en els objectius i en la lluita del conjunt del moviment independentista, i això només és possible promovent els contactes polítics, el debat, i la col·laboració entre els diferents agents de l'esquerra independentista, tant a nivell local com a nivell nacional.

L'esquerra independentista en el seu conjunt, i no només les CUP com a col·lectius de lluita municipal, està experimentant un creixement que es manifesta tant en l'entrada de nova militància, com en la seva maduració política i en la seva cohesió. Malgrat els errors, els darrers anys estan farcits d'exemples que demostren aquesta tendència. Per tant, la militància independentista ha de recolzar totes aquelles iniciatives i dinàmiques que vagin en aquesta direcció.

Les CUP poden i han de ser un element més de cohesió i d'aglutinament per a tots els col·lectius i les organitzacions de l'esquerra independentista, i fer-ho passar per potenciar la complementarietat de les CUP amb la resta d'expressions organitzatives i militants de l'esquerra independentista i amb les iniciatives que permetin avançar en marcs unitaris de coordinació de manera que el moviment, entès com a ens socio-polític, en sigui el protagonista, i no només la seva expressió municipal-institucional. Si és així, el fet d'aconseguir vots es converteix en la conseqüència inevitable d'una lluita planificada i estesa durant l'any, i no pas en l'objectiu d'aquesta lluita.

Oportunitats i amenaces del creixement

Gràcies a la tasca realitzada per les CUP, però també gràcies a la tasca realitzada per la resta del moviment, s'han incorporat nous sectors a la lluita: gent provinent dels moviments socials; gent desencantada amb altres opcions polítiques, principalment amb partits del sistema; i també gent que s'ha afegit (o s'està afegint) per primera vegada a l'activitat política. Aquest darrer grup és segurament el que conforma la majoria dels nous militants. Això ha ajudat al creixement de l'esquerra independentista i està permetent la confluència amb sectors tradicionalment no vinculats al moviment. A més, els resultats obtinguts per les CUP i la projecció pública que això ha comportat han facilitat l'arribada de nou públic que escolta les propostes independentistes. Tot això és bo en sí mateix. Tant pel què fa a la millor incidència de l'esquerra independentista, com pel què fa a les possibilitats d'enriquiment que es produeix a tots els nivells del moviment (militant, organitzatiu, polític, de noves formes de treball, etc.). Qualsevol conjuntura de creixement genera oportunitats, noves potencialitats i nous

horitzons.

Però el creixement també genera amenaces i conté riscos que han de ser mesurats el més objectivament possible, i més per un moviment estructuralment feble com el de l'esquerra independentista. Històricament, aquest ja ha viscut conjuntures similars, encara que difícilment comparables, com la que es va produir arran de la fundació del Moviment de Defensa de la Terra el 1984 i la posterior crisi i divisió de 1986 i 1987; o com la de la creació de l'Assemblea d'Unitat Popular el 1993 i la seva posterior dissolució. Davant d'això cal tenir presents aquestes amenaces per tal d'aprofitar al màxim les potencialitats que conté la situació actual.

En primer lloc, cal anar amb compte de caure en plantejaments estrictament electoralistes de la lluita independentista. D'una banda, perquè si bé els vots obtinguts representen una millora respecte els resultats obtinguts anteriorment, i les expectatives per les properes eleccions municipals són de presentar encara més candidatures, aquest creixement té un sostre si el mesurem en termes de vots i de regidors. En la situació actual, és fàcil preveure un augment de vots i de regidors d'aquí a quatre anys, però el que és més important és que això vagi relacionat amb l'extensió social d'una dinàmica d'organització i mobilització que ajudi a posar al capdavant del debat social i polític del conjunt dels Països Catalans el dret a l'autodeterminació i la resta de reivindicacions socials, culturals i polítiques de les seves classes populars.

El protagonisme de les CUP en la lluita municipal no ha de comportar caure en ambigüitats en el discurs i en la pràctica política que condicionin la lluita a l'objectiu d'obtenir més vots i, per tant, per la necessitat de plantejar un discurs i una pràctica que vulguin encabir-hi el màxim de sectors. Sí, es tracta d'acumular forces, però no al voltant de programes electorals, sinó al voltant d'unes lluites i unes reivindicacions tot donant-los un significat global en el marc de la lluita per la independència i el socialisme als Països Catalans.

Per tant, és necessari lligar l'expansió i el creixement de les CUP i del conjunt del moviment a la seva cohesió ideològica i política. Des d'aquesta perspectiva la militància independentista ha de parar atenció als perills d'absorció institucional del moviment que presenta el discurs i la pràctica de la classe política sobre la "participació ciutadana" i la "democràcia participativa". Els i les independentistes no podem entendre mai la lluita municipal com el fet d'anar a gestionar una de les institucions que conformen l'estat. L'alternativa independentista a la democràcia realment existent es basa en la conscienciació popular i en la seva autoorganització i autogestió autònoma de l'estat. Només sobre aquesta base podem construir la independència i el socialisme, tal i com ens demostren les experiències d'altres pobles que, com a Veneçuela, a Bolívia o al País Basc han lluitat i lluiten pels mateixos objectius.

Bases per a una alternativa municipalista

Un dels debats que en els darrers anys s'ha plantejat a l'interior de les CUP i del conjunt del moviment, ha estat sobre la forma com s'havia d'estructurar les CUP, com s'havien d'articu-

Iar i quines formes d'organització calia adoptar. Aquest debat va sorgir per primera vegada després de les eleccions municipals de 2003, però va tornar a sorgir després de les eleccions europees de 2004.

Arran de les propostes d'estructuració que sorgiren en aquells moments, s'identificaren dues línies contradictòries: una d'elles anava en la línia de dotar l'Assemblea Municipal de l'Esquerra Independentista d'una estructura de partit, que esdevindria el referent de l'esquerra independentista, amb comitès locals (les CUP) i militància individual i un secretariat nacional que impulsaria campanyes a nivell nacional (més enllà de la lluita municipal) i que actuaria de fet com a direcció política; l'altra línia defensava un model organitzatiu menys estructurat i orientat a la lluita municipal, prioritzant la coordinació entre projectes municipals, la formació de la militància, l'expansió de la lluita municipal independentista i socialista arreu del país, i la implicació de nous sectors socials a la lluita.

Si bé en un primer moment s'aprovà un organigrama més apropat a la primera de les dues línies, la posada en marxa dels acords presos, així com el desacord expressat per un sector important de les CUP, culminà amb una nova modificació dels estatuts més propera a les posicions del segon grup que donava més pes als nuclis de base de les CUP i al treball municipalista, i poder de decisió a organismes intermitjos de coordinació ja existents, com les Trobades de Representants o les "territorials".

Però els resultats obtinguts en les darreres eleccions municipals han tornat a posar sobre la taula la necessitat d'estructurar més sòlidament les CUP. Entenem que aquesta és una necessitat si es vol afrontar amb garanties el procés de creixement que s'està produint i que amb tota seguretat continuarà produint-se en els propers anys. La manca d'organització també és una forma d'organització, que en aquest cas cal evitar. Tampoc cal caure, però en estructures massa rígides que encotillin la militància o que determinin la pràctica dels seus col·lectius de base, que són els que connecten el projecte amb les classes populars i el territori.

La base del projecte de les CUP és la militància en primer lloc, i els col·lectius de lluita municipal (les CUP locals) en segon lloc. Per tant, cal una estructura assembleària basada en una Assemblea Nacional en què tota la militància de les CUP amb un funcionament real tinguin veu i vot. A més, de cara a construir i estendre un projecte municipalista d'abast nacional, coherent i cohesionat arreu dels Països Catalans, és necessari que les CUP potenciïn òrgans de debat, de formació i d'elaboració política oberta a tota la militància en qüestions sectorials o globals de la lluita municipal, tant a nivell local (comarcal o intercomarcal) com a nivell nacional.

Bastir un projecte municipalista, estendre la lluita independentista

Resumint, els reptes actuals de l'esquerra independentista consisteixen en seguir amb la feina feta els darrers anys, seguir amb la tasca de creació de massa crítica de persones i d'idees, acumulant forces per la construcció d'una alternativa global alliberadora pels Països Catalans, per un procés constituent que condueixi a la República Socialista dels Països Catalans. És clar

que un dels reptes més necessaris i engrescadors passa per seguir amb la tasca de maduració i d'elaboració d'alternatives que suposa l'extensió de les CUP i de la lluita municipal des d'una perspectiva independentista, sense caure en la pressa per presentar-se a altres comtees electorals, cosa que suposaria reproduir errors ja comesos en el passat.

Però això no pot suposar deixar de banda altres fronts de lluita estratègics. Al contrari, és necessari aprofitar els regidors obtinguts per enfortir i estendre el suport social a l'estratègia de ruptura amb els Estats espanyol i francès i de construcció d'un contrapoder popular català.

Una estratègia que passa per la denúncia del marc institucional vigent, les seves limitacions, i les servituds que comporta per als Països Catalans en tots els camps. La vindicació del dret a l'autodeterminació i la ruptura amb els estats espanyol i francès són elements fonamentals en aquesta línia. Però tant important com això és partir de la comprensió que l'estat i tots els seus aparells (parlaments, ajuntaments, cossos repressius, justícia, burocràcia, etc.) no són sinó instruments de dominació d'una classe sobre una altra i no un instrument neutre. I volem uns Països Catalans al servei de les seves classes populars, no com a instrument de les classes dominants per explotar-nos millor. Evitar construir un moviment ingenu és clau per una estratègia de ruptura amb els estats opressors.

Aquesta precaució és especialment important si recordem com la transició a la democràcia limitada que patim va ser possible a través de les renúncies dels principals líders polítics, però sobretot, a través de la conversió dels principals quadres dels moviments obrer, veïnal, i de l'associacionisme en general que havia protagonitzat les lluites de la transició, en regidors o en representants a les institucions "democràtiques" recentment creades. Van passar de dedicar-se a promoure l'autoorganització i la mobilització popular, a gestionar les institucions, comproment-se així amb la reforma del franquisme.

La lluita institucional crea una sèrie de dependències (que ho diguin sinó als dirigents dels partits del sistema!), econòmiques fonamentalment, però també polítiques i personals (allò d'aferrar-se a la cadira). Des d'aquest punt de vista és fonamental lligar les CUP amb el moviment popular, autoorganitzat i autònom enfrontat a l'estat, i crear i enfortir mecanismes democràtics i assemblearis de control que converteixin els seus representants no en líders indiscutibles ni en protagonistes de res, sinó en portaveus col·lectius que puguin ser substituïts en qualsevol moment (rotació de càrrecs).

Les CUP han de servir de revulsiu i de caixa de ressonància de les reivindicacions populars i ciutadanes, esdevenint un suport fonamental en la lluita per la construcció d'un contrapoder popular als estats opressors. Això vol dir promoure un teixit social autònom i crític amb l'estat, o dit d'una altra manera, promoure les tres "a": autoorganització, autogestió, autodeterminació. L'única garantia real per al creixement i l'extensió de les CUP és que contribueixin a la construcció d'un teixit associatiu fort i actiu, amb uns casals i ateneus populars forts i oberts al conjunt del poble, que siguin un referent per les lluites populars de cada vila i cada comarca.

La construcció d'instruments de comunicació popular potents tant a nivell local com a nivell nacional és un element d'interès estratègic des d'aquesta perspectiva. Es poden fer moltes propostes en aquest sentit, però una línia d'actuació concreta en aquest sentit podria ser la potenciació de mitjans ja existents a nivell nacional (com L'Accent), o la creació de nous mitjans a nivell local (municipal o comarcal) que compleixin amb els següents requisits: un funcionament assembleari i autònom tant de qualsevol organització com de les institucions de l'estat (inclòs l'ajuntament); que sigui econòmicament autogestionat; i que reculli esforços de gent individual vinculada directa o indirectament amb l'independentisme i amb l'associacionisme polític, social i cultural del territori.

Aquest tipus d'eines comunicatives existeixen de fa temps a molts llocs (Sants, Ciutat Vella de Barcelona, Terrassa, Sabadell, Berguedà o Sant Feliu de Llobregat, per posar alguns exemples), i també n'han sorgit més recentment en molts altres llocs (com a l'Anoia o a les Terres de l'Ebre). S'autogestionen a través d'activitats de finançament, de subscripcions i de publicitat (de petits comerços i locals, mai de grans empreses ni d'institucions), la qual cosa els permet assegurar la seva independència dels poders fàctics locals. I la seva difusió (amb una tirada de 5000 exemplars gratuïts en molts casos) els permet difondre les propostes independentistes i dels moviments socials a bona part de la població. Cal dir també que altres formes de comunicació popular (ràdios, TV digitals o portals webs) també són possibles i necessàries.

Les CUP poden i han d'esdevenir un agent clau en la construcció del contrapoder popular català si entenen la seva vinculació i complementarietat amb un moviment d'alliberament nacional ampli i plural. Fer-ho passa per no caure en l'electoralisme ni en la dilució d'un discurs i una pràctica polítiques que han de centrar-se en la construcció d'un projecte municipalista d'abast nacional; però també en denunciar les limitacions del marc jurídic-polític vigent i en potenciar totes les iniciatives de lluita i d'organització popular desobedients.

En resum, considerem que els objectius a mig i llarg termini de la lluita municipal són:

1- *Involucrar altres sectors socials a la unitat popular*, introduir-los al treball assembleari i al debat polític, a organitzar activitats i assumir responsabilitats, tot estenent la dinàmica de treball de base.

2- *Ampliar l'espai polític del moviment* tot treballant temes que no s'havien tractat amb prou profunditat (urbanisme, serveis socials, gestió d'infraestructures, etc.).

3- *Aconseguir que la línia combativa i rupturista tingui suports socials amplis* en el treball de la lluita municipal-institucional. Pensem que això és possible realitzant un treball seriós i constant, sobretot tenint en compte la corrupció, el caciquisme i la mediocritat que regnen als ajuntaments i institucions del nostre país. Actualment cap formació política defensa els interessos de les classes populars.

4- *En resum, bastir les bases de la democràcia popular catalana*, centrada en l'articulació d'un contrapoder que representi els interessos de les classes populars catalanes i que estigui for-

mat i dirigit per les mateixes. Aquesta és l'única manera que els i les treballadores puguem agafar les regnes del futur col·lectiu del nostre poble.

L'èxit de les CUP estan lligats al del conjunt de l'esquerra independentista, i és de la feina realitzada per totes les seves expressions polítiques, socials i culturals d'on prové l'explicació dels resultats obtinguts. Sense un moviment fort i cohesionat amb una estratègia de ruptura amb l'estat les CUP podrien acabar com l'experiència fracassada dels anys 80 i 90, quan l'incipient experiència municipalista va perdre els seus referents de lluita nacionals amb la desaparició de Terra Lliure i el desmembrament de l'MDT i va quedar circumscrita a nuclis locals dedicats només a la gestió i deslligats d'un projecte de transformació social i d'alliberament nacional.

V. Des de tots els fronts, construïm la Unitat Popular

Aquest llibret és una contribució a una anàlisi necessària, però és sobretot una crida a la lluita, a la lluita organitzada i una crida a participar en la construcció d'uns Països Catalans independents i socialistes. Perquè és en la militància, és en les classes populars, on rau la clau de futur dels Països Catalans. El moviment ha d'aprofitar totes les potencialitats que ofereix la seva riquesa organitzativa i militant. Tothom pot i ha d'aportar el seu grà de sorra a la lluita, ho pot fer en qualsevol dels fronts de lluita que entre totes i tots bastim cada dia.

Uns fronts de lluita que han començat el camí de la coordinació i mutu reconeixement mitjançant trobades periòdiques a nivell nacional que serveixen per optimitzar les nostres forces, unificar el nostre discurs, promoure la mobilització unitària per tal d'estructurar el nostre moviment. Una coordinació nacional que ja ha començat a donar fruits amb la campanya "300 anys d'ocupació, 300 anys de resistència". Un espai comú on participen les següents organitzacions:

Endavant (OSAN), organització política amb implantació nacional que treballa en la dinamització del conjunt del moviment català d'alliberament nacional (MCAN), promovent l'anàlisi de la realitat catalana i internacional, obrint nous fronts de lluita, participant en d'altres ja existents, i contribuint a donar una perspectiva independentista, socialista i antipatriarcal en qualsevol iniciativa de caire polític, social i cultural en què participi.

Maulets, la històrica organització juvenil independentista, amb implantació nacional que treballa en la pressa de consciència i formació del jovent i promou la seua lluita al carrer per combatre la destrucció del territori, els rols antipatriarcal, l'estafa immobiliària, l'ocupació espanyola i francesa... En definitiva, una organització que analitza, explica i fa front a les repercussions actuals que el capitalisme té sobre el nostre jovent.

CAJEI, la Coordinadora d'Assemblees de Joves de l'Esquerra Independentista, amb implantació nacional i que combat l'alienació del jovent obrint-li els ulls a la precarietat i l'opressió a la que els sotmeten els estats capitalistes espanyol i francès. Promou la lluita de carrer per tal d'aturar el feixisme, l'especulació, la depredació del ciment, l'explotació del jovent,...

Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans, amb implantació arreu de les Universitats del país, que promou la lluita per un ensenyament públic, gratuït, no patriarcal, arrelat al país, i que fomenti l'esperit crític i la formació científica, tècnica i humanística.

Alerta Solidària, l'organització del moviment responsable de la solidaritat i la defensa política dels i les persones represaliades per la seva lluita contra l'opressió nacional, el capitalisme, o el sistema patriarcal.

Una coordinació que ha començat a caminar enguany i on les CUP, com a eina municipalista del moviment, ha de tenir un paper important a jugar, en tant que veu del moviment a les institucions. Es tracta doncs, d'una nova fase, en la qual el moviment comença a caminar amb una unitat discursiva i d'acció permanent. Impulsem doncs, un espai de trobada que progressivament ha de cohesionar tots els fronts del moviment.

Per tant, animem a tothom a participar de l'estructuració del moviment a partir de la militància en aquestes organitzacions i també en la resta d'espais de lluita existents que considerem igualment importants i complementaris: sindical-obrer, defensa dels i les preses polítiques catalanes, la defensa del territori, la comunicació, les brigades internacionalistes, la defensa de la llengua catalana i de la cultura popular, la lluita pels drets de les persones migrants, la desobediència civil, la lluita antipatriarcal, i la participació o impuls d'espais alliberats autogestionats.

Com deia el poeta, "tot està per fer i tot és possible". Organitza't i lluita per la independència i el socialisme als Països Catalans.

La lluita és l'únic camí!